

Vergaderjaar 2022–2023

28 676

NAVO

36 045

Situatie in de Oekraïne

Nr. 427

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 februari 2023

Op 14 en 15 februari jl. vond in Brussel de bijeenkomst van de NAVO-Ministers van Defensie (DMM) plaats, in aanwezigheid van de Ministers van Defensie van Finland en Zweden. Voorafgaand aan de DMM vond ook een bijeenkomst van de *Ukraine Defence Contact Group* (UDCG) plaats.

UDCG

Op uitnodiging van de Amerikaanse Minister van Defensie kwam de UDCG voor de negende keer bijeen. Bondgenoten onderstreepten dat het leveren van wapensystemen en munitie cruciaal blijft om de Oekraïense strijdkrachten op korte termijn voor te bereiden op een Russisch tegenoffensief. In zijn persconferentie voorafgaand aan de UDCG en DMM benadrukte de SG NAVO het belang van snelheid bij de leveringen.

Op langere termijn is het voorzettingsvermogen van de Oekraïense strijdkrachten van cruciaal belang voor de uitkomst van de strijd. Om de steun voor de langere termijn voort te kunnen zetten zijn training, instandhouding, brandstof en transportmiddelen essentieel. Bondgenoten benadrukten de noodzaak van een transitie van het leveren van veel verschillende soorten materieel naar volledige capaciteiten, inclusief bijbehorende logistieke randvoorwaarden. Een aantal landen wees op het belang de industrie te betrekken bij de steun aan Oekraïne. Het opvoeren van de industriële productie van munitie is een belangrijke prioriteit, maar ook breder onderstreepten bondgenoten het belang van het vergroten van de industriële capaciteit – zowel voor steun aan Oekraïne als voor het versterken van de eigen militaire slagkracht.

DMM: informele sessie Oekraïne

De UDCG werd gevolgd door een informele sessie in NAVO-verband over Oekraïne, met deelname van de EU Hoge Vertegenwoordiger en de Oekraïense Minister van Defensie. Bondgenoten, waaronder Nederland,

benadrukten de blijvende brede politieke en militaire steun aan Oekraïne en het belang om het tempo van leveringen te verhogen. Nederland gaf daarbij aan dat de coherentie en samenhang met inspanningen vanuit de EU geborgd moeten worden. Verschillende landen spraken waardering uit voor de rol die Nederland inneemt bij de militaire steun aan Oekraïne, zowel met de levering van materieel, in coalities en bilaterale samenwerkingsverbanden, als met trainingen. In het bijzonder werd de inzet van forensische opsporingsteams van de Koninklijke Marechaussee voor het onderzoeken van mogelijke oorlogsmisdaden genoemd. Nederland heeft in dit kader opgeroepen tot coördinatie en rotatie van internationale forensisch onderzoeksteams, om waarheidsvinding te bevorderen. Bondgenoten bespraken ook de mogelijkheden voor langere termijn steun aan Oekraïne binnen het *Ukraine Comprehensive Action Programme* (UCAP). De ontwikkeling van UCAP staat tijdens de aankomende NAVO-top in Vilnius op 11 en 12 juli 2023 prominent op de agenda.

Afschrikking en verdediging

Op 15 februari vervolgde de DMM met een formele werksessie over afschrikking en verdediging. De Ministers bespraken de veiligheidsontwikkelingen rond het NAVO-verdragsgebied. Er was brede steun voor de snelle toetreding van Finland en Zweden tot het bondgenootschap. Ook werd het voorliggende concept voor de *Allied Response Force* (ARF) en de verdere ontwikkeling van het *New Force Model* (NFM) omarmd. De implementatie van het NFM wordt bekrachtigd tijdens de aankomende NAVO-top in Vilnius. Het NFM is essentieel voor zowel het verder versterken van de bondgenootschappelijke afschrikking en verdediging als voor het vermogen van de NAVO om op toekomstige dreigingen te kunnen reageren.

Ook steunden de bondgenoten, waaronder Nederland, een versterkte rol van de NAVO voor de bescherming van onderzeese infrastructuur, gezien het publieke belang daarvan. De dialoog tussen overheden en de private sector is hierbij essentieel. Mede op aandringen van Nederland heeft de NAVO een coördinatie-cel ingericht die de samenwerking met de industrie zal faciliteren. De komende maanden zal dit initiatief verder vorm krijgen. Nederland heeft daarbij benadrukt dat ook de EU nauw betrokken moet worden bij de bescherming van onderzeese infrastructuur.

Voorraden en samenwerking met defensie-industrie

De Ministers van Defensie besteedden aandacht aan de voorraden van wapens en munitie en de samenwerking met de defensie-industrie. Verschillende bondgenoten, waaronder Nederland, hebben zelf stappen ondernomen om de eigen voorraden te vergroten.¹ Meer samenwerking en het tegengaan van fragmentatie is cruciaal om de voorraden versneld op orde te brengen. Ook is gesproken over de mogelijkheden om de (Europese) productie van wapens en munitie te verhogen. Zo steunt Nederland actief het Duitse initiatief om, als onderdeel van het *European Sky Shield Initiative* (ESSI), samen met de defensie-industrie de productielijn voor Patriot-luchtverdedigingsraketten in Europa te heropenen, in lijn met de motie van het lid Dassen c.s. (Kamerstuk 36 124, nr. 19 van 22 december 2022).

¹ zie: Kamerstuk 28 676, nr. 426 van 3 februari 2023 en Kamerstuk 35 925 X, nr. 74 van 29 april 2022

De bondgenoten hebben de *Political Guidance 2023* (PG23) aangenomen. Hiermee is de nieuwe cyclus van het NAVO Defensieplanningsproces (NDPP) van start gegaan. De PG23 bevat het ambitieniveau dat de komende jaren richting geeft aan de defensieplanning van de bondgenoten. Het ambitieniveau is realistisch en robuust, waarbij met name de nauwere afstemming tussen defensieplanning en operationele planning essentieel is voor de versterking van de bondgenootschappelijke afschrikking en verdediging. De PG23 biedt daarnaast ruimte voor de multinationale invulling van capaciteitsdoelstellingen. Conform de Motie van het lid Boswijk c.s. (Kamerstuk 36 200 X, nr. 37 van 17 november 2022) heeft Nederland bij de onderhandelingen ingezet op de noodzaak voor innovatie in defensieplanning door inpassing van geïntegreerde strijdkrachten in Europa in de systematiek van het NDPP.

Eén van de belangrijkste onderwerpen tijdens de aankomende top in Vilnius is de nieuwe *Defence Investment Pledge* (DIP). De gesprekken over een nieuw DIP wordt de komende maanden voortgezet. Voorafgaand aan de top zal het kabinet u informeren over de Nederlandse inzet voor een nieuwe Defensie *pledge*. Het kabinet steunt het in NAVO-verband afspraken maken over robuuste, meerjarige financiering.

De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren